

Психолого-педагогічний супровід фахової підготовки та підвищення кваліфікації особистості в умовах трансформації освіти: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 26 травня 2017 р.) – К. : ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2017. – 144 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://>

Рекомендовано до друку на засіданні вченої ради Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 5 від 19.09.2017 р.).

Рецензенти:

О. М. Кокун, чл.-кор НАПН України, доктор психологічних наук, професор, заступник директора Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України;

Т. М. Сорочан, доктор педагогічних наук, професор, директор Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту»

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Психолого-педагогічний супровід фахової підготовки та підвищення кваліфікації особистості в умовах трансформації освіти», яка проведена на базі ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України 26 травня 2017 року (м. Київ).

Електронне видання призначено керівникам, педагогічним працівникам, психологам, викладачам вищих навчальних закладів, у тому числі, закладів післядипломної педагогічної освіти, а також усім тим, хто цікавиться проблемами психолого-педагогічного супроводу фахової підготовки та підвищення кваліфікації фахівців, власним професійно-особистісним розвитком загалом і в умовах післядипломної освіти зокрема.

Матеріали подано в авторській редакції

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір і точність наведених фактів, цитат, статистичних даних та інших відомостей

**ЦІППО
ДВНЗ «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
2017**

педагогічних працівників професійної освіти / Л.І. Шевчук. – Хмельницький (видавець А. Цюпак). – 2006. – 178 с.

6. Федорчук В.М. Соціально-психологічний тренінг формування творчого потенціалу майбутнього вчителя / В. М. Федорчук, В.П. Кутіщенко // Використання інтерактивних методів та мультимедійних засобів у підготовці педагога: зб. наук. пр.. – Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2003. – С. 78.

УДК 159.923.2: 37.011.3.015.3 - 051

Яланська С. П.

*завідувач кафедри загальної, вікової та
практичної психології
Полтавського національного педагогічного
університету, імені В. Г. Короленка,
доктор психологічних наук, професор*

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТВОРЧОСТІ У ПРОФЕСІЙНОМУ ВДОСКОНАЛЕННІ ПЕДАГОГІВ

В умовах сучасних освітніх трансформацій все більш актуальними є форми професійного вдосконалення, що допомагають педагогу підвищувати свій професійний рівень. Зокрема, це дистанційні он-лайн курси, різноманітні майстер-класи, круглі столи, методичні семінари, освітні ярмарки, науково-методичні студії, зустрічі з батьками, ознайомлення з сучасними навчальними, методичними посібниками, тощо. Так, значну роль в професійному творчому розвитку педагогів відіграє науковий, навчальний, методичний інструментарій.

На кафедрі загальної, вікової та практичної психології Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка розроблено ряд посібників, що сприяють творчому професійному вдосконаленню педагогів. Зокрема, посібник «Психологія розвитку педагогічної творчості» (автори: С. Яланська, Т. Пільгук). У посібнику розкрито психологічні особливості розвитку творчості особистості та основні концептуальні підходи до розуміння розвитку педагогічної творчості. Розкрито авторські програми розвитку творчої компетентності майбутніх учителів та вчителів-початківців, які можуть сприяти реалізації завдань педагогіки партнерства, формуванню теоретичної і практичної готовності педагога до професійної діяльності на високому фаховому рівні. Посібник складається із двох розділів: розділ I. «Підходи до вивчення творчості», розділ II. «Психолого-педагогічні програми розвитку педагогічної творчості». Окремою частиною посібника є добірка афоризмів та поетичних творів про педагогічну діяльність, які спонукають кожного з нас замислитися над власними можливостями, досягненнями в навчальній чи науковій практиці, умовами партнерської взаємодії в освітньому середовищі. У додатках розкрито різноманітні тестові завдання з психології творчості та тренінгові вправи з розвитку творчої компетентності особистості [3].

У авторській монографії «Психологічні засади розвитку творчості майбутніх учителів біологічних дисциплін: теорія і практика» (2010 р.). Для ефективності реалізації творчих можливостей майбутніх учителів-біологів пропонується програма

розвитку їх творчої компетентності, створена з урахуванням психологічних умов та психолого-педагогічних засобів розвитку творчості особистості. Монографія може бути використана вченими, практичними психологами, викладачами вищих навчальних закладів, учителями біології, бакалаврами, спеціалістами, магістрантами, аспірантами [2].

Для реалізації творчих можливостей школярів 7–12 класів пропонуємо систему «Дидактосервіс», яку представлено у декількох навчально-методичних посібниках, що розраховані на викладачів вищих навчальних закладів, методистів, вчителів шкіл, магістрантів, студентів (три з яких рекомендовано Міністерством освіти і науки України (лист № 1/ 11- 1700 від 29.05.2002, лист № 14/18.2 – 484 від 02.03.2005, лист № 1 / 11 – 4919 від 04.04.2014)). Посібники забезпечують реалізацію завдань, поставлених концепцією загальної середньої освіти: фундаменталізацію, науковість і системність знань, їх цінність для творчого розвитку школяра, індивідуалізацію та диференціацію навчання. До кожної теми курсу пропонуються дидактичні пакети, які обумовлюють розуміння єдиної природничо-наукової картини світу, розвивають творче мислення школярів.

Авторський навчальний посібник, рекомендований Міністерством освіти і науки України (лист № 1/11-4919 від 04.04.2014), у співавторстві з Гриньовою М.В. «Розвиток творчості школярів у процесі вивчення шкільного курсу біології. Система «Дидактосервіс» представлений двома розділами (2014 р. – перше видання, 2017 р. – друге видання). У першому розділі «Структурно-функціональний аналіз розвитку творчості особистості» розкрито поняття розвитку творчості, генезис проблеми, філософський аспект, зміст поняття мислення як психофізіологічного процесу, чинники, що впливають на розвиток мислення, особливості урахування вікових особливостей учнів у процесі навчання, діяльнісний підхід до розвитку творчості. У другому розділі представлено систему «Дидактосервіс», де шкільний курс подається як основа творчого розвитку старшокласників, що дозволяє розкривати взаємозв'язки між природними об'єктами, оперувати біологічними поняттями. Представлено дидактичні пакети до курсу «Біологія тварин», «Біологія людини», «Загальна біологія». Система «Дидактосервіс» передбачає системне, послідовне застосування дидактичних пакетів до кожного розділу курсу, що вивчається [1].

Отже, розроблені видання можуть слугувати важливим психолого-педагогічним, методичним інструментарієм для професійного вдосконалення педагогів й створення креативного освітнього середовища у загальноосвітніх та вищих навчальних закладах.

Література

1. Гриньова М.В. Розвиток творчості школярів у процесі вивчення шкільного курсу біології. Система «Дидактосервіс» : навч. посіб. / М.В. Гриньова, С.П. Яланська. – 2-е вид. випр., допов. – Полтава : ФОП Мирон І. А., 2017. – 546 с.
2. Яланська С. П. Психологічні засади розвитку творчості майбутніх учителів біологічних дисциплін: теорія і практика : [монографія] / С. П. Яланська ; Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка – Полтава, 2010. – 374 с.
3. Яланська С. П. Психологія розвитку педагогічної творчості: навч. посіб. / С. П. Яланська, Т.С.Пільгук – Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2015. – 138 с